

פרוטוקול מס' 171

מישיבת ועדת הכנסת
מיום ד', י"ח בסיון תשל"ב - 31.5.1972, שעה 10.30

נכחו:

חברי הוועדה:

א. אבקורדיון - היו"ר
ר. ארזי
ט. ביבי
מ. ברעם
י. גולדשמידט
י. גולן
ש. י. גרוס
א. הראל
ט. זר
ת. טובי
ע. יפה
א. כץ
י. נבון
ט. נסימ
י. נחושטן
ט. סנהדראי
א. עופר
ש. פרידמן
צ. ציטרמן
א. דזיאל-נאור
ט. שחל

מוזמנים:

יושב-ראש הכנסת - י. ישעיהו
מזכיר הכנסת - נ. לורך
קצין הכנסת - י. בן-גל

מזכירת הוועדה: ט. ברפי

רשמה: א. עצמון

סדר היום: קביעת סדר הדיון לאחר הודעת ראש הממשלה בענין הטבח
ההמוני שקרה בליל אמש בשדה התעופה בלוד.

(מקבל ב-11.6.72)

אני פותח את הישיבה.

היו"ר א. א. אבנר:

אני מקדם בברכה את יו"ר הכנסת שרצה להשתתף אתנו בישיבה. כמו-כן משתתפים אתנו היום: במקום חה"כ נסים חה"כ כץ, במקום חה"כ רפאל, חה"כ פרידמן, ובמקום חה"כ בן-מאיר, חה"כ גולדשמידט.

השאלה שעומדת על סדר היום היא בדבר סדר הדיון בהודעת ראש המשלה על הטבח ההמוני שהיה בליל אמש בלוד. ישיבת המליאה תתקיים היום בשעה 11.00 ותיפתח בהודעת ראש המשלה.

יושב ראש הכנסת י. ישעיהו: אין בידי אינפורמציה שאני יכול למסור לחברי הוועדה. ברור לי שהמשלה פוסרת הודעה - זאת קבלתי מפי ראש המשלה שהיא מתכוננת למסור הודעה קצרה.

באשר למה שיבוא אחרי הודעת ראש המשלה, אם הודעות של סיעות, או דיון, סמוך להודעת המשלה, או שזה יהיה כעבור 48 שעות, עוד מתקיימת התייעצות ונדע זאת בעוד כמה רגעים.

היו"ר א. א. אבנר: אני הייתי מציע שבנין זה אין טעם שנפתח בוויכוח - אם מתקיימת התייעצות בין הסיעות הגדולות. אני מציע שנחכה כמה דקות ובעקבות זה נחליט מה שנחליט.

יושב ראש הכנסת י. ישעיהו: על סדר היום יש ענין יהודי סוריה - הצעות דחופות לסדר היום בענין יהודי סוריה.

א. רזיאל-נאור: אני רציתי להעיר שבנין "שכר הפרקליטים" יכול לחכות עד שבוע הבא.

מ. ביבי: אני ארשה לעצמי להציע לפורום הזה שלא נקיים היום בנושא הזה לא דיון ולא הודעות.

אני סבור שהאסון שפקד אותנו איננו ענין של הודעות סיעות הוא ענין לאומי ממדרגה ראשונה וכל חברי הבית הזה שותפים לאסון הזה. גם אם יש ניואנסים שיתבטאו בדיון, לא זה היום ולא זו השעה שצריך לומר אותם.

לדעתי, זה יהיה לכבוד כולנו אם נתאחד סביב הודעתה של המשלה שתהיה קצרה ונסתפק בזה. כל תוספת - אם יעלו חברי הסיעות האחרות בדיון - רק תברע. על כן אני מציע להחליט על הודעת המשלה והכנסת, כמובן, תיתן את הודעת הסיכום בשם כל הסיעות - אפילו אין חובה לתת סיכום.

א. הרצל: אני תומך בהצעתו של חה"כ ביבי. אני סבור שלא צריך היום לא הודעות ולא דיון אלא רק הודעת ראש המשלה. אם זה לא יספיק את הסיעות הן יכולות לבוא, כאשר יירגעו הרוחות. אני חושב שזה לכבוד הכנסת לשמוע את הודעת המשלה, גם כלפי פנים וגם כלפי חוץ - ולהסתפק בזה. אני אפילו הייתי מסתפק רק בזה, ולא לקיים את הדיון על יהודי סוריה.

היו"ר א. א. אבנר: אני מבקש שלא ניכנס לדיון על עניינים שאינם בסמכות הוועדה, זה ענין של יו"ר והסגנים.

א. רזיאל-נאור: אני מבקשת להסב את תשומת לב הוועדה לעובדה שהסיעה שלנו ביקשה דיון בנושא זה עוד לפני שידענו אם תהיה הודעת המשלה או לא. ישנה הצעה לסדר היום, שהוגשה מיד כאשר נמסרה הידיעה בקול ישראל, הלך מברק אל יושב ראש הכנסת.

לא יתכן להמשיך בשיטה שבמקום דיונים שיוזמת אותם סיעה סיעות הכית, להפוך את זה להודעה - וכל הענין נגמר.

א. רזיאל-נאור:

אני רגישה מאד לנושא הנורא שקרה הבוקר, אבל אני רוצה שתקחו בחשבון שהחיים צריכים להימשך, וגם החיים הפרלמנטריים צריכים להימשך. אי אפשר לגמור בצורה כזאת. סיעות יכולות לבוא לידי הבנה מתוך מו"מ חופשי ומגע פרלמנטרי, להודעה משותפת. אבל שהכנסת תתכנס כדי להחליט לשמוע את הודעת המשלה? - המשלה יש רשות למסור הודעה בכל עת. היא איננה זקוקה לשום אישור, לא של וועדת הכנסת ולא של מישהו אחר. בכל עת שהיא רוצה למסור הודעה היא מוסרת. לשם מה התכנסנו? - בדבר שממילא מאושר.

יש למצוא את הצורה הנאותה לבטא את מה שיש לבטא במיטב הזהירות. צריך שהדיון לא יתמשך יותר מדי, כדי שלא יתבזבז היום וכדי שלא ירד מבחינת כבוד הנושא. לכן אני מציעה שיהיה דיון קצר - לא אתנגד אם תהיינה הודעות של סיעות - אבל מוכרח להיות דיון שיתן אפשרות לאופוזיציה להשמיע את קולה ולהביע את דעתה.

ב. ברעם:

השר גלילי ועבדכם הנאמן ביקשו פגישה עם חה"כ רימלט וחה"כ ארבל ובפגישה זו ביקשנו שהיום לא יהיה שום דיון ושום הודעות על הודעת המשלה, ובשם המשלה אמר השר גלילי, שביום ב' יתקיים דיון. עתה סיעת גח"ל הלכה להתייעץ בענין.

אני התרשמתי שגם חה"כ רימלט וגם חה"כ ארבל קבלו את הנימוקים שאין עדיין לממשלה כל הנתונים כדי שאפשר יהיה לקיים דיון. אני נגד הודעות של סיעות - הדבר הזה מוכרח להיפסק, זה לא בריא.

כמו-כן אני מבין שצריך לחתור לכך שמרבית הסיעות בכנסת יתאחדו מביב סיכום משותף על גודל האסון - אבל טכנית זה לא ניתן להשיג, ולכן בקשנו מיו"ר הכנסת לדחות את ישיבת המליאה לחצי שעה על מנת לאפשר לסיעות להתייעץ.

א. עופר:

אני מקבל את דבריו של חה"כ ברעם. אני מבין שאי אפשר להעלות בכנסת דיון שחורג מדבר זה כמו: שכר הפרקליטים. אבל כל יתר הדברים האחרים אנחנו צריכים להפסיק בהם ולמנות את סדר היום מלבד הפרקליטים.

ש. י. גרוס:

אינני נוקט כרגע עמדה אם יתקיים דיון או לא. מחכים לתשובה של הסיעות הגדולות ואז אוכל לנקוט בעמדה. מה שנראה לי מבט ראשון הוא או שהסיעות נותנות הודעות, ואז אין דיון, ואם מחליטים שרק המשלה תמסור הודעה אז אין טעם לקיים דיון ביום ב', כי הזמן עבר.

י. בולן:

אם רוצים להביע דבר על האסון שקרה אז מוטב לעשות את זה מיד. או שצושים את זה היום ומביעים את מה שמרגישים, ואם לא היום, אז אין טעם לדבר. לפנינו עומדות שתי בעיות: (1) הודעות של הסיעות לאחר הודעת ראש המשלה; (2) התלכדות מביב הודעת ראש המשלה ולרשום את ההודעה של ראש המשלה ובזה לסיים את היום. אני בעד הודעת ראש המשלה ותו לא. היום איננו צריכים להחליט מה יהיה ביום ב'.

היו"ר א. אנטורדיון:

אני רוצה להזכיר את קיומו של סעיף 33 שבתקנון. שם נאמר כך: (א) המשלה רשאית למסור בכל עת הודעה או הצהרה בכנסת. (ב) לפי דרישת שליש מחברי הכנסת יקויים דיון על הודעת המשלה או הצהרתה לאחר 24 שעות מזמן מסירתה, אולם המשלה רשאית לדרוש את דחיית הדיון ל-48 שעות לאחר מסירת ההודעה או ההצהרה.

ואז עומדת השאלה אם דיון בצורה של ויכוח או הודעת סיעות. לגבי היום, אין ספק שתהיה רק הודעת המשלה. אבל אני חושב שיש טעם להפסיק בברורים האלה, אולי בכל זאת נגיע לידי סיכום שיספק את כולנו לגבי הענין בכללותו.

ד. ארזי: כולנו נמצאים תחת הרושם של האסון. לצערנו הרב, אנחנו אפילו לא יודעים מהו מספר הקרבנות. ברגע זה יכולה הכנסת לעשות דבר אחד והוא להתייחד לזכר אלה שנהרגו ולשמוע אינפורמציה או הודעה או הצהרה מפי ראש הממשלה.

לגבי יום ב' - אני מתאר לעצמי שתהיה שוב הודעת הממשלה ואז יתנהל דיון ללא הודעה של סיעות. אני מציע בשלב זה להכריע רק לגבי היום.

צ. צימרון: אינני מקבל את ההנמקה הזאת לסגור את האפשרות של האופוזיציה להביע את דעתה בענין היום. אני בדיעה שצריך לקיים את סדר היום של הכנסת. חלק מהחברים הציעו לקיים רק נושאים מסויימים. אני בדיעה או לקיים את כל סדר היום או שלא לקיים דיון נוסף על כל דבר אחר.

מ. ברעם: קודם כל, ישנה מחשבה שהכנסת תזדהה היום עם האבלים ולא תקיים כל דיונים אחרים.

טוב, שתהיה היום רק הודעת ראש הממשלה והדיון בכנסת יתקיים ביום ב' ויוקצב לדיון שלוש שעות.

מ. ביבי: אני מבקש תיקון להצעה: שתימסר היום רק הודעת הממשלה. לגבי הדיון וכיצד? - תתכנס ועדת הכנסת ביום ב' ותקבע עמדה בענין.

מ. ברעם: זוהי הצעה מוטעמת גם ע"י הממשלה והממשלה מבקשת לאשר זאת.

היו"ר א. אנקוריון: ההצעה שהביא חה"כ ברעם מתיישבת לגמרי עם התקנון. הסיכום הוא: שהיום יש רק הודעת ראש הממשלה וביום ב' יתקיים דיון - לפי ההצעה - שלוש שעות.

מ. טובי: אני מציע שהיום תימסרנה הודעות של סיעות.

זה בניגוד לפעיק 33 שבתקנון. היו"ר א. אנקוריון:

צ. צימרון: אני מתנגד לדברי היו"ר שבדרך עקיפין הוא מכניס החלטה של תקדים כאילו אנחנו מסכימים לפעיק 33 כאילו הוא הקובע את סדרי הדיון - לא הכרענו בענין הזה. לכן אם חה"כ טובי הציע הצעה צריך להעמיד אותה להצבעה.

היו"ר א. אנקוריון: מי בעד שיתקיים היום דיון בצורה של הודעות סיעות? - ההצעה נפלה.

הוחלט: שהיום תימסר הודעת ראש הממשלה וביום ב' יתקיים דיון במשך 3 שעות.

הישיבה ננעלה בשעה 11.20

-435-